

מנהיגי חינוך - בהתחדשות מתמדת

כאשר אתה מתרכז ביעד שלך,
אתה בהכרח נע לעברו... (דיוג'נס)

השמחה באמצעות אבני הדרך

טיפוח זהות ציונית דתית:

גאוות יחידה, השתייכות.

טיפוח אקלים חינוכי מיטבי:

נשימה לנשמה

זיהוי חוזקות של כל יחיד

מתן תפקידים משמעותיים

מעורבות חברתית

שותפות בקבלת החלטות

מתן אחריות- חניכה, הפעלה ועוד.

ללמוד וללמד:

עמל התורה

לימוד מתוך בחירה-

מקום שליבו חפץ

עידוד יזמות ויצירתיות

לימוד המתחבר לנפש- לב לדעת

לימוד אומנויות

מבחני הצלחות- משוב מקדם למידה

לכל אדם ישנה, והעמידו תל':

רצפים-נתינה הדדית

חמ"ד וקהילה:

שותפויות, פעילויות חווייתיות.

כניסה לתיק תוכניות לימודים

לעובדי הוראה

בס"ד

מנהיגי חינוך יקרים!

בפרשת כי תבוא אנו מוצאים פסוקים העוסקים במעלת השמחה ובחשיבותה. בתחילת הפרשה נאמר בעניין הביכורים: "וְשִׂמְחֶתְּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ" [דברים כח-מז], ומכאן מצווה מיוחדת לשמוח בטובה שגמל עמנו הקב"ה. בפרשת הקללות נאמר: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב מְרֵב כָּל" - ומכאן, שעבודת השם בשמחה אינה רק איזו מעלה לצדיקים בני עלייה - עבודת השם בשמחה היא חובת כללית על כל אחד מישראל וכשחסרה עבודה זו באות הקללות.

ה"שפת אמת" מבאר שהשמחה בעבודת ה' צריכה להיות יותר "מרוב כל", וכוונתו שעבודת ה' של האדם צריכה להיות בשמחה עד כדי כך שכל הדברים השמחים האחרים שמורכבים לו בחיים יהיו בטלים ומבוטלים לעומת השמחה שיש לו בעבודת ה'. לפי ה"שפת אמת" - השמחה שיש לאדם בעבודת ה' צריכה להיות השמחה הגדולה ביותר שלו בכל המובנים שלו בחיי העולם הזה. השמחה מגלה על המצב הנפשי והיחס שיש לאדם כלפי המצוות.

השמחה בעבודת החינוך

תלמיד שמח- למידתו משתבחת- אחת מארבעים ושמונה דרכים שהתורה נקנית בהם היא השמחה (אבות ו',ה') והטעם לכך- "שמחתיך שמחה מתרחב הלב ומתחדד השכל ומתפקח הזיכרון. ועוד שאם אדם אינו למד בשמחה והתורה עליו למעמסה, סופו שיפרוש מן התלמוד"(קהתי, שם)

שמחה בהוראה ובלמידה- מאהיבה את הלימוד- יש להביא את התלמיד, ככל שניתן, לידי אהבת הלימוד ולקישורו הנפשי הלב... (לב לדעת) ככל שהתלמיד יזדהה עם לימודיו כך יש סיכויים רבים שהם יופנמו לתוכו ויחזקו את זהותו הדתית (הרב שלמה כהן. בית רבן. פרק י"ב)

האדמור מסוכו צ'וב הקדמתו ל"אגלי טל" מסביר שלימוד תורה אינו די שייקלט באופן שכלי, עליו להיות מוטבע באישיות ולשם כך עליו להילמד בשמחה.

מנהיגי חינוך- בהתחדשות מתמדת

"וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו..."
(אגרת הרמב"ן)

כיוונים מעשיים:

שמחה של מצווה בגן הילדים:

לימוד הלכה יומית

הפיוט בגן הילדים

שמחה של תפילה- באור קטעי תפילה, הוספת שירים וסיפורים.

פרקי אבות בשירה תנועה ופעולות.

פסוק לי פסוק- לכל אדם פסוק אישי

שמחה סביב לימוד התורה- המחזות, סיום פרשה, בניית דגמים ושירה.

פרשה על המפה- ערך בכל פ"ש

סביבות למידה פעילות להתנסות סביב שמחה של מצווה- בית כנסת, בית מדרש, כלי נגינה, תחפושות, הבניה ואבזור בעקבות דמויות החמ"ד ועוד.

"ונתתי להם לב לדעת אותי כי אני ה' והיו לי לעם ואנכי אהיה להם לאלוקים"

(ירמיה, כ"ד, ז')

מנהיגי החינוך ידע כי אחריותו להחזיר הנאה ושמחה בלימודי הקודש ובלומודים בכלל, זאת המשימה וזאת השאיפה.

ד"ר יחיאל שרמן מונה במאמרו "צמיחה מתוך שמחה" – מספר דרכים מעשיות:

להציב גירויים אינטלקטואליים מורכבים שעצם "פיצוחם" מהווה אתגר מרתק. **לשתף התלמידים** בתהליכי הלמידה עד שיחוש שהסוגיה העומדת לדיון ממש "חיה" ו"נושמת" ותובעת מהם פתרון.

לעודד יצירתיות, לזמן משימות פתוחות המאפשרות ביטוי לחוזקות וליצירתיות של התלמיד. לעודד חוגי העשרה ע"פ **בחירה**.

להבנות **פעילויות חברתיות או תורניות חוייתיות** אשר פורטות על מיתרי הרגש. להקפיד על **הגשה אסתטית** של חומרי הלמידה ושל **סביבות הלמידה** "דירה נאה מרחיבה דעתו של אדם". (ע"פ ברכות ט)

לשדר **הערכה למאמצים** שהתלמיד משקיע "אם יגעת אף אם לא מצאת, אל תאמין שלא מצאת, שכן רגעי היגיעה הם הם הרגעים של המציאה" (רבי מנחם מנדל מקוצ'ק) **מורה שמח מקרב אליו את התלמיד-בנושא זה מאלפים דברי ה"חזון איש"**: "דברי תורה חביבין"- כוח החיבה פותח את המוח ואת הלב לבלוע חכמה בינה ודעת (קובץ אגרות חזו"א, ג'א) תפקידנו ליצור רצון אצל התלמיד, ודבר זה יעשה אם נקשור עמו קשרים נפשיים- "ונפשו קשורה בנפשו". (בראשית מ"ד, ל')

אנו מזמינים להתבוננות פנימית בבתי החינוך שלנו, מה נחמד כדי להביא לחיבור לתורה מתוך שמחה? מה נחמד כדי להביא ללמידה מתוך שמחה? מה נעשה כדי לחזק תחושת שייכות בקרב כל באי בית החינוך שלנו, **ב"ה אנו זוכים לראות בהרבה בתי"ס מנהלים המקדמים מסגרות זמן של קורסים / חוגים לבחירה ע"פ תחומי עניין**. מנהלים היוצרים מסגרות בחירה ללמידה במקצועות הקודש, בחירה בתחום האומנותי.....מנהלים ומחנכים המייצרים אווירת שמחה בבית החינוך.

בע"ה מתוך שמחה נזכה לראות ברכה בחינוך ילדי ישראל.
שנה טובה ומבורכת, כתיבה וחתימה טובה.
בברכת נועם ה' עליכם,
שושי נגר

- נשמח שתעבירו האיגרת לצוות המורים.
נשמח שתשתפו בעשייה חינוכית, דרכי הוראה למידה המחזקות למידה מתוך סקרנות ושמחה.

מהלכה למעשה- עמיתים משתפים